

Literaire bijlage bij Mijn weekblad

Deze week is de literaire bijlage weer gewijd aan een tweetal auteurs: *Adelbert von Chamisso* (1781 – 1838) en *Friedrich H.K. Baron de la Motte-Fouqué* (1777 – 1843). Ze hadden veel met elkaar gemeen. Volgens de overlevering wandelden ze op een zonnige dag samen op het landgoed van laatstgenoemde, toen Chamisso op hun schaduw wees en opmerkte: ‘Als ik nu eens je schaduw oprolde en jij zonder schaduw naast me moest lopen?’ Zijn vriend vond het geen leuk idee, maar Chamisso had een ingeving voor een verhaal.

1813

A. von Chamisso, *Peter Schlemihl*

Op een dag ontmoet de hoofdpersoon Peter Schlemihl, die in armelijke omstandigheden verkeert, een geheimzinnige grijze man. Aan hem staat hij zijn schaduw af in ruil voor de beurs van Fortunatus, die hem oneindige rijkdom zal verschaffen. Die overdadige weelde maakt echter geen tevreden gelukkige mens van hem. Integendeel, want de mensen bekijken zijn schaduwloze gestalte met afkeer en afschuw. Hij voelt zich gedwongen in afzondering te leven. Zelfs het licht van de maan verdraagt hij niet. Tenslotte vlucht hij uit de stad. In een afgelegen oord vest igt hij zich en daar doet hij er alles aan om zijn geheim te bewaren. Dat lukt hem enige tijd door omzichtig te leven. Man gaat de rijke man zelfs waarderen, omdat hij strooit met giften. Dan ontmoet hij de onschuldige en aantrekkelijke Mina, de dochter van een boswachter. Hij staat op het punt met haar te trouwen, maar dan verraad t een trouweloze bediende zijn geheim. De vader van Mina weigert

zijn dochter aan hem af te staan. Opnieuw verschijnt de grijze man. Ditmaal biedt hij Peter Schlemihl aan hem zijn schaduw terug te geven in ruil voor zijn ziel, maar de man met het gebroken hart heeft de wilskracht om dat te weigeren. Hij doet liever afstand van iedere hoop op aards geluk dan zijn eeuwige zaligheid in gevaar te brengen. Hij ontdoet zich van de beurs van Fortunatus en zwerft arm en verlaten rond tot hij op een gelukkig moment in het bezit komt van der Zeven Mijs Laarzen. Nu kan hij vrijelijk over de wereld zwerfen. Hij vestigt zich in het antieke Thebe en wordt daar wetenschappelijk onderzoeker, vluchtend in de wereld van de natuur sinds de wereld van de mensen voorgoed voor hem is gesloten.

1814

Friedrich H.K Motte-Fouqué, *Undine*

Ridder Huldbrand von Ringstetten zwerft op een dag door een betoverd bos. Tegen de avond vindt hij onderdak bij een oude visser en zijn vrouw. Zij vertellen hem dat ze vele jaren geleden hun dochtertje hebben verloren. Zij verdr onk in het meer, maar dezelfde dag lag er een vondeling voor hun deur. Dat meisje bleef bij hen wonen en groeide op tot de beeldschone Undine. Ze is nu achttien en als ze de knappe ridder ziet, wordt ze verliefd op hem. Ze trouwt met hem.

Omdat ze als waternimf eigenlijk niet over een ziel beschikte, was Undine tot op dat ogenblik een schattig, maar onverantwoordelijk wezentje geweest. Maar de wederzijdse liefde bezorgt haar een ziel en de ridder neemt zijn bruid mee naar de stad.

Ridder Huldbrand was al verloofd met Bertalda, maar die houdt zich groot en sluit zelfs vriendschap met Undine. Dan wordt onthuld, dat Bertalda in feite de verdr onken vissersdochter is, die destijds door de watergeesten is gered. De hertog heeft haar toen aan de rand van het meer gevonden en geadopteerd.

De liefde van ridder Huldbrand voor Undine blijkt niet veel meer dan een gril te zijn geweest. Hij richt zijn liefde weer op Bertalda. Undine wil hem wel afstaan, maar ze waarschuwt de ridder voor de woede van het elfenvolk. Terwijl ze samen in een boot naar Wenen zeilen, verdwijnt Undine onder water. Maar in de huwelijksnacht van Huldbrand en Bertalda rijst ze op uit de fontein en verschijnt ze in hun bruidsvertrek. In een dodelijke omhelzing laat ze de ridder in haar armen sterven. Naast zijn graf ontspringt een kleine bron en de dorpelingen zeggen dat het de arme Undine is die haar ridder eeuwig trouw wil blijven.